

Цією статтею передбачено, що жінці, яка працює і має двох або біль-ше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері, батьку, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері в ліку-вальному закладі), а також особі, яка взяла дитину під опіку, чи одному із прийомних батьків надається що-річно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без ура-хування святкових і неробочих днів.

За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів.

Ці відпустки надаються понад тривалість щорічної відпустки і переносяться на інший період або подовжуються у порядку, визначеному ст. 11 Закону України “Про відпустки”.

Зазначені відпустки належать не до щорічних, а до со-ціальних відпусток. Тому вони можуть надаватися у будь-який час протягом календарного року, незалежно від відпрацьованого часу і дати народження дитини – до чи після. Працівник також не втрачає право на неї в році досягнення дитиною граничного віку для її надання.

У разі, коли працівник, який має право на соціальну відпустку, з якихось при-чин не скористався своїм правом на таку відпустку в році досягнення ди-тиною 18-річного віку або ж за кілька попередніх років, він має право використати цю відпустку, і в разі звільнення, незалежно від підстав, йому має бути виплачена компенсація за всі невикористані дні відпусток, як це передбачено ст. 24 Закону України “Про відпустки”.

Законодавством не передбачено терміну давності, після якого втрачається право на додаткову відпустку працівникам, які мають дітей.

Право на додаткову соціальну відпустку залежить від віку дитини. Відповідно до ст. 1 Закону України “Про охорону дитинства” та ст. 2 Закону України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми” дитина - це особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повноліт-ньої раніше.

Тому, жінка, яка працює і має дитину-інваліда, усиновлену дитину, одинока мати, яка виховує дитину без батька, батько який виховує дитину без матері, мають право на додаткову оплачувану відпустку до досягнення дитиною повноліття.

Умови та порядок надання додаткової соціальної відпустки одинокій матері

Для встановлення права на додаткову відпустку застосовується таке визначення одинокої матері: жінка, яка не перебуває у шлюбі і у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис зроблено в установленому порядку за вказівкою матері; вдова; жінка, яка виховує дитину без батька (в тому числі і розлучена жінка, яка сама виховує дитину, якщо батько не проживає разом з дитиною та відсутні інші докази його участі в вихованні дитини, і за цих же умов, жінка, яка вийшла заміж, але її дитина новим чоловіком не усиновлена).

Для отримання додаткової соціальної відпустки жінка, яка не перебуває у шлюбі і у свідоцтві про народження дитини якої відсутній запис про батька дитини або запис

зроблено в установленому порядку за вказівкою матері має надати копію свідоцтва про народження дитини і довідку органів запису актів громадянського стану для підстави внесення до книги записів народжень відомостей про батька; жінка, яка є вдовою – копію свідоцтва про народження дитини та копії свідоцтва про укладення шлюбу та свідоцтва про смерть чоловіка.

Законодавством не передбачено які саме документи має надати жінка, яка виховує дитину без батька (в т.ч. і розлучена жінка, і жінка, яка вийшла заміж, але її дитина новим чоловіком не усиновлена).

Для отримання додаткової соціальної відпустки розлучена жінка, яка дійсно виховує сама дитину (без батька), має надати такі документи: копію свідоцтва про народження дитини; копію свідоцтва про розірвання шлюбу та документ, який підтверджував би те, батько не бере участі у вихованні дитини.

Для підтвердження факту, що батько не бере участі у вихованні дитини, можуть бути пред'явлені, наприклад, довідка з ЖЕКу про реєстрацію особи за місцем проживання, ухвала суду або постанова слідчого про розшук відповідача у справі за позовом аліментів, рішення суду про позбавлення відповідача батьківських прав, рішення органів опіки та піклування або суду про відсутність участі батька у вихованні дитини, тощо.

Пред'явлення лише довідки ЖЕКу про те, що дитина проживає разом з матір'ю, не дає достатніх підстав стверджувати, що батько не бере участі у її вихованні.

Жінка, яка вдруге вийшла заміж, але її дитина від першого шлюбу новим чоловіком не усиновлена, для отримання такої відпустки має пред'явити документ, який підтверджував би те, що батько дитини не бере участі у її вихованні та довідку органів реєстрації актів громадянського стану про те, що дитина новим чоловіком не усиновлена.

Жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, права на одержання додаткової соціальної відпустки як одинока мати не має.

У разі коли працівницею не буде доведено факт, що вона дійсно виховує дитину сама, без участі батька, роботодавець може відмовити їй у наданні такої відпустки.

Зазначені умови та порядок надання додаткової соціальної відпустки застосовуються і до батька, який виховує дитину без матері (одинокий батько).